

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen tarina

Keski-Espoon Seniorit ry. 19.9.2023

Elina Kylmänen

Linjajohtaja, Ikääntyneiden asumispalvelut

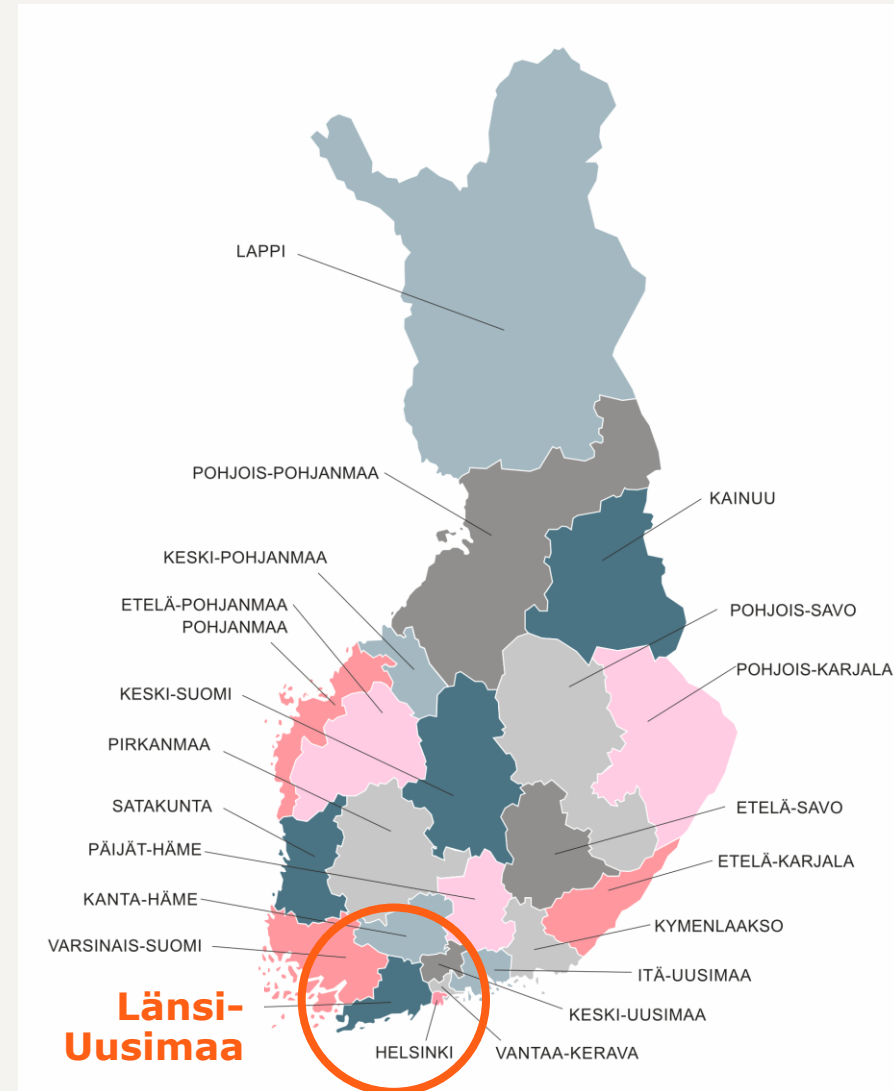
Suomen suurin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen hallinnollinen uudistus

Ennen vuotta 2023, Suomen 293 kuntaa järjestivät julkisia sote-palvelut.

- **75** kuntaa ja kaupunkia järjesti palvelut itsenäisesti (48 % väestöstä)
- **218** kuntaa ja kaupunkia muodosti kuntayhtymiä palvelujen järjestämiseksi (52 % väestöstä).

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen palvelujen järjestämisvastuu **siirrettiin hyvinvointialueille 1.1.2023**. Sote-uudistus vaati 17 vuoden lainvalmistelun kahdeksalla eri hallituskaudella toteutuakseen.

- **21 hyvinvointialuetta**, lisäksi Helsingin kaupunki ja HUS-yhtymä joka tuottaa erikoissairaanhoidon palvelut Uudenmaan alueelle

Uudistuksen tavoitteena on vastata yhteiskunnallisiin megatrendeihin ja ilmiöihin

Työvoiman tarve

Muuttuva
väestörakenne

Ilmastonmuutos

Tarve ottaa käyttöön
digitaalisia palveluja

Kestävästi kasvava
talous

Kasvava ja yksilöllistyvä
palveluntarve

Pandemiasta opitut
asiat

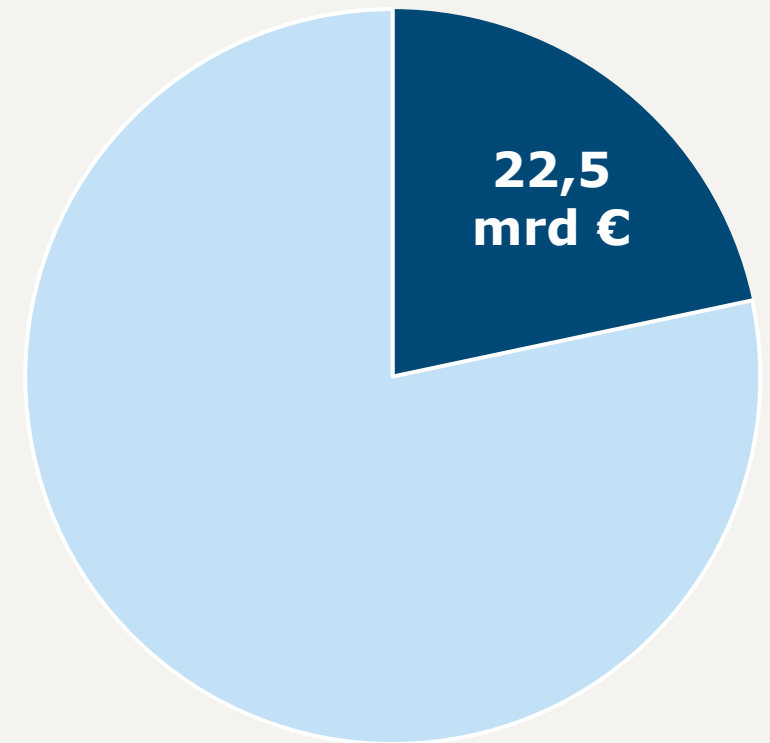
Verkostomainen valta

Työn tekemisen
murros

Valtio on hyvinvointialueiden rahoittaja, ja se tuo palvelujen kustannukset esiin

- Hyvinvointialueiden rahoitus muodostaa noin neljänneksen koko valtion budjetista (n. 23 mrd € vuonna 2023).
- Hyvinvointialueuudistus on tuonut julkisen soten ja pelastustoimen kustannukset esille ja osaksi julkista keskustelua.
- Yksi sote-uudistuksen tärkeimmistä tavoitteista on hillitä kustannusten kasvua.
- Laajat organisaatiot auttavat palvelujen uudelleenmuotoilussa ja mahdollistavat kustannusten hillitsemisen.

81 mrd € valtion budjetti

■ Sote- ja pelastustoimen palvelujen rahoitus

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue

10

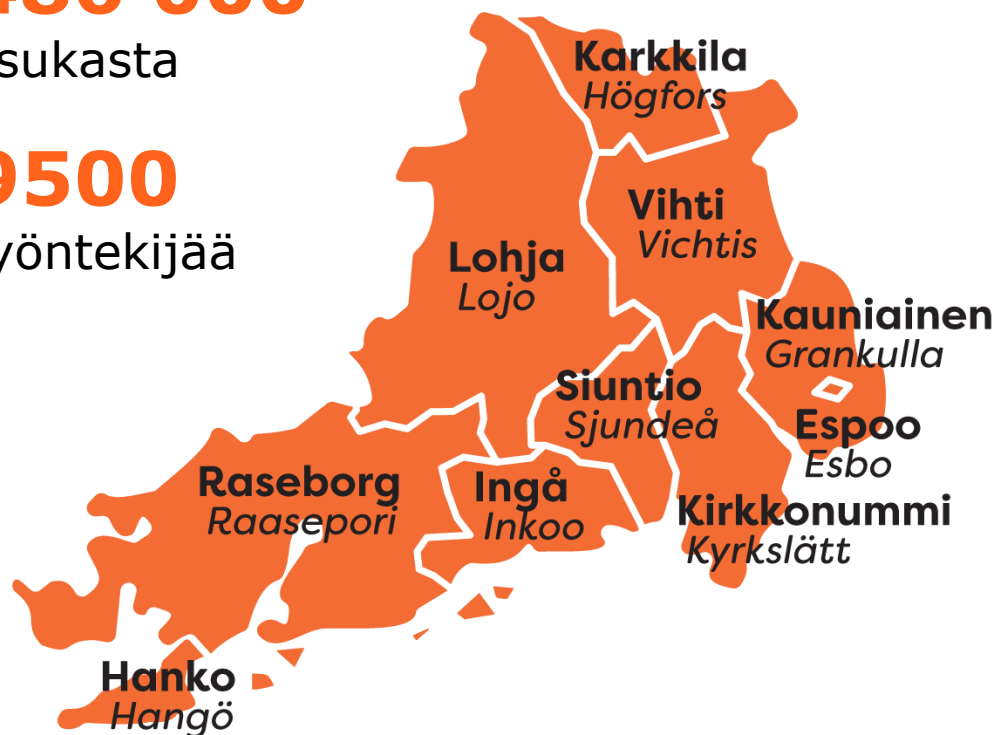
kuntaa ja pelastuslaitos

486 000

asukasta

9500

työntekijää

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue muuhun Suomeen* verrattuna:

Nuori väestö

Joka viides alueemme
asukas on alle 18-vuotias.

Kaksikielinen työpaikka

Kuudesosa henkilöstöstämme
työskentelee enimmäkseen
ruotsiksi.

Monikielinen väestö

Asukkaista **72 %** on
suomenkielisiä ja **12 %**
ruotsinkielisiä. **16 %** puhuu
äidinkielenään muuta kuin
suomea tai ruotsia.

Toiseksi eniten ruotsinkielisiä asukkaita

(57 000 asukasta)

Toiseksi eniten vieraskielisiä asukkaita

(80 000 asukasta)

Kolmanneksi suurin asukasmäärä

(486 000 as 2024)

Neljänneksi suurin asukastiheys

(114 asukasta/km²)

Viidenneksi pienin maapinta-ala

(4250 km²)

Toiseksi suurimmat tuloerot

(Gini-kerroin 31,4)

Pienin asukas- kohtainen rahoitus

(3675 €)

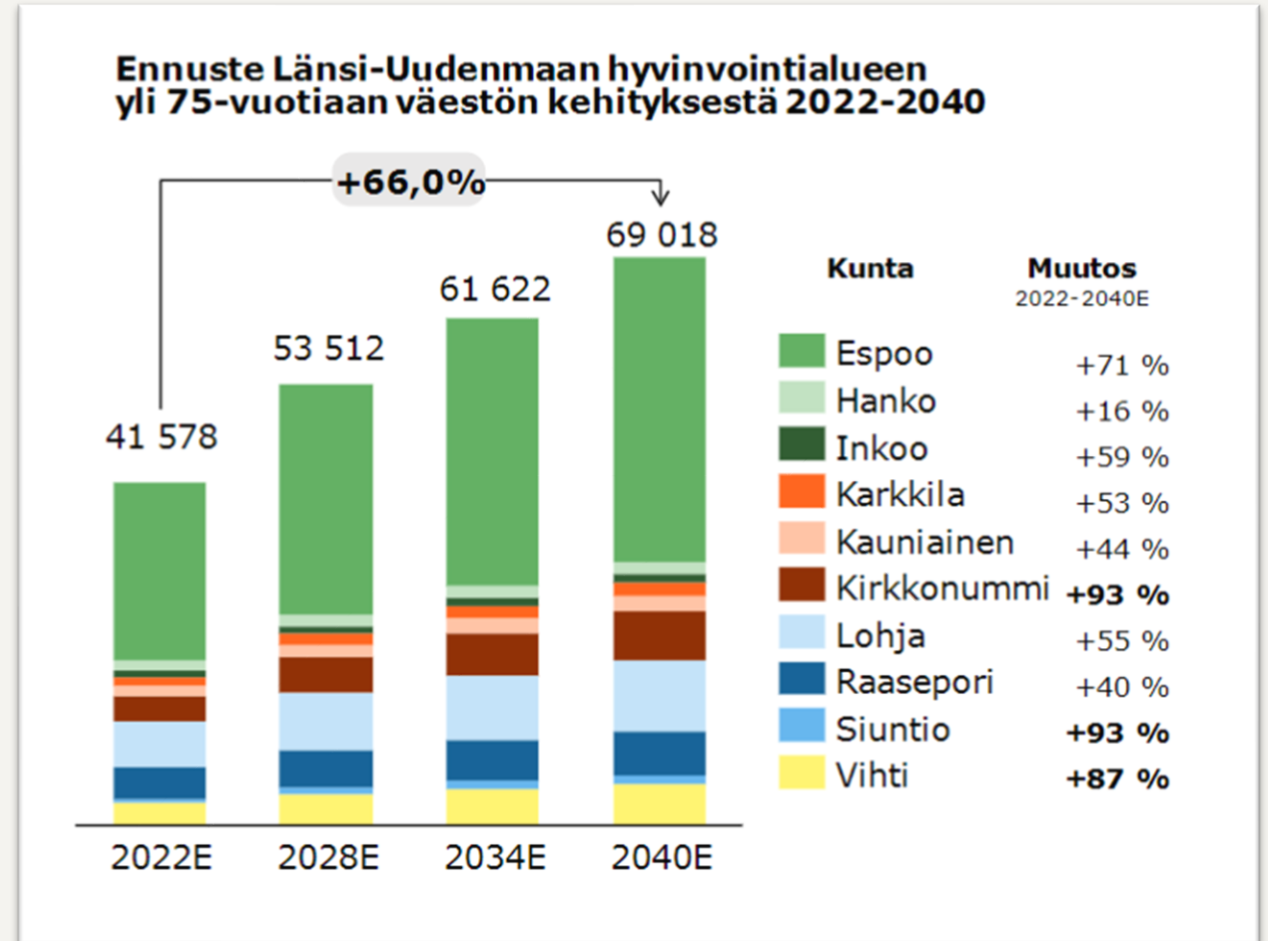
Viidenneksi suurin kokonaisrahoitus

(1,8 mrd €)

*) Vertailu sisältää Manner-Suomen hyvinvointialueet ja Helsingin kaupungin

Väestö ikääntyy Suomessa nopeasti, ja ikääntyneiden palvelujen tarve kasvaa

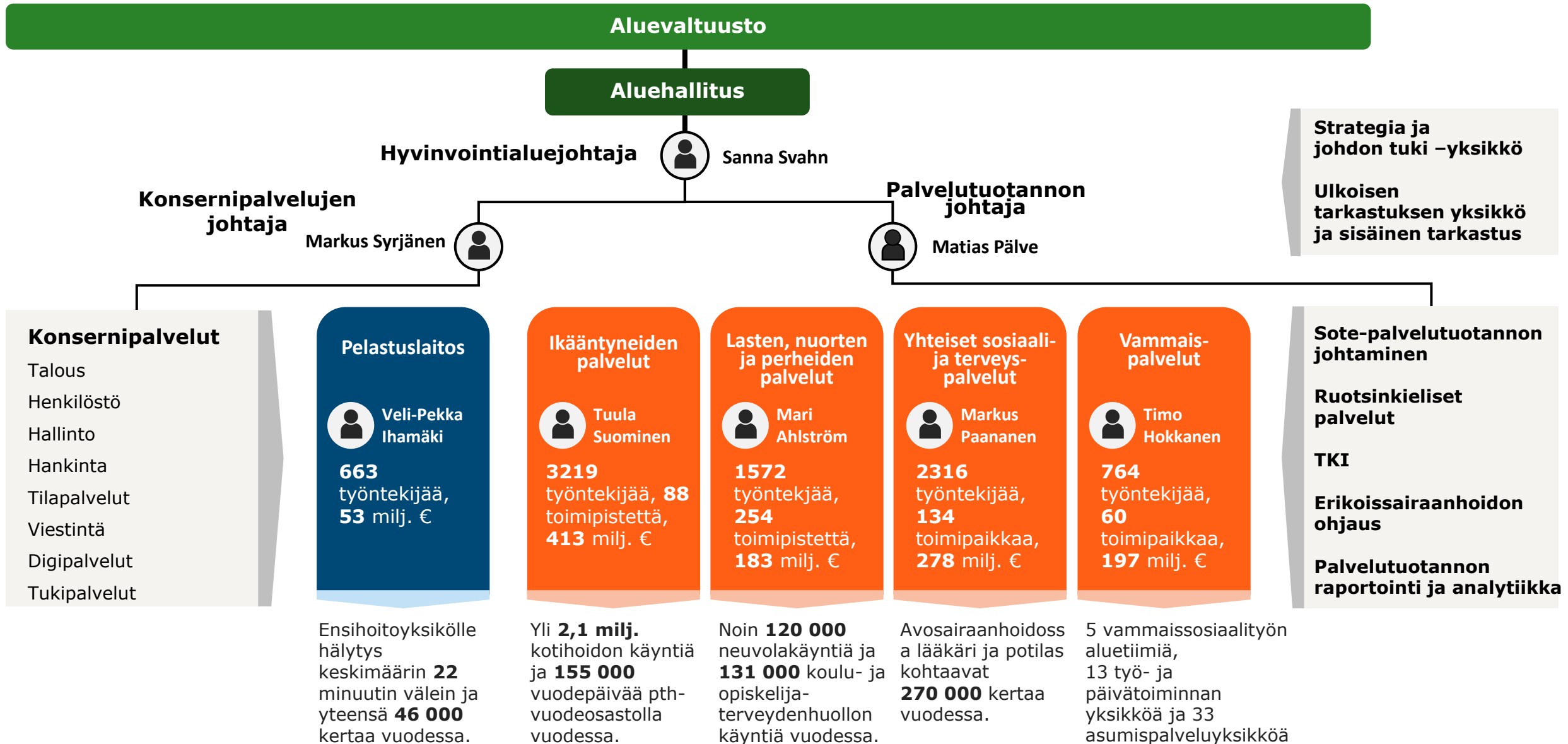
- Länsi-Uudellamaalla väestön ikääntyminen etenee suhteessa myöhemmin kuin monilla muilla alueilla
- Vuoteen 2026 mennessä väestö kasvaa 3%, mutta yli 75-vuotiaiden määrä kasvaa **21%**.
- **Kotihoidon** asiakasmäärä ja henkilöstötarve kasvaa yli kolmanneksella vuoteen 2030 mennessä.
- **Asumispalveluissa** tarvitaan joka vuosi noin 200 uutta paikkaa väestön ikääntymisen takia.
- Asumispalvelujen 0,7-mitoitusmuutos kasvattaa lisäksi henkilöstön tarvetta 17% vuoden alun 0,6-mitoitukseen verrattuna.

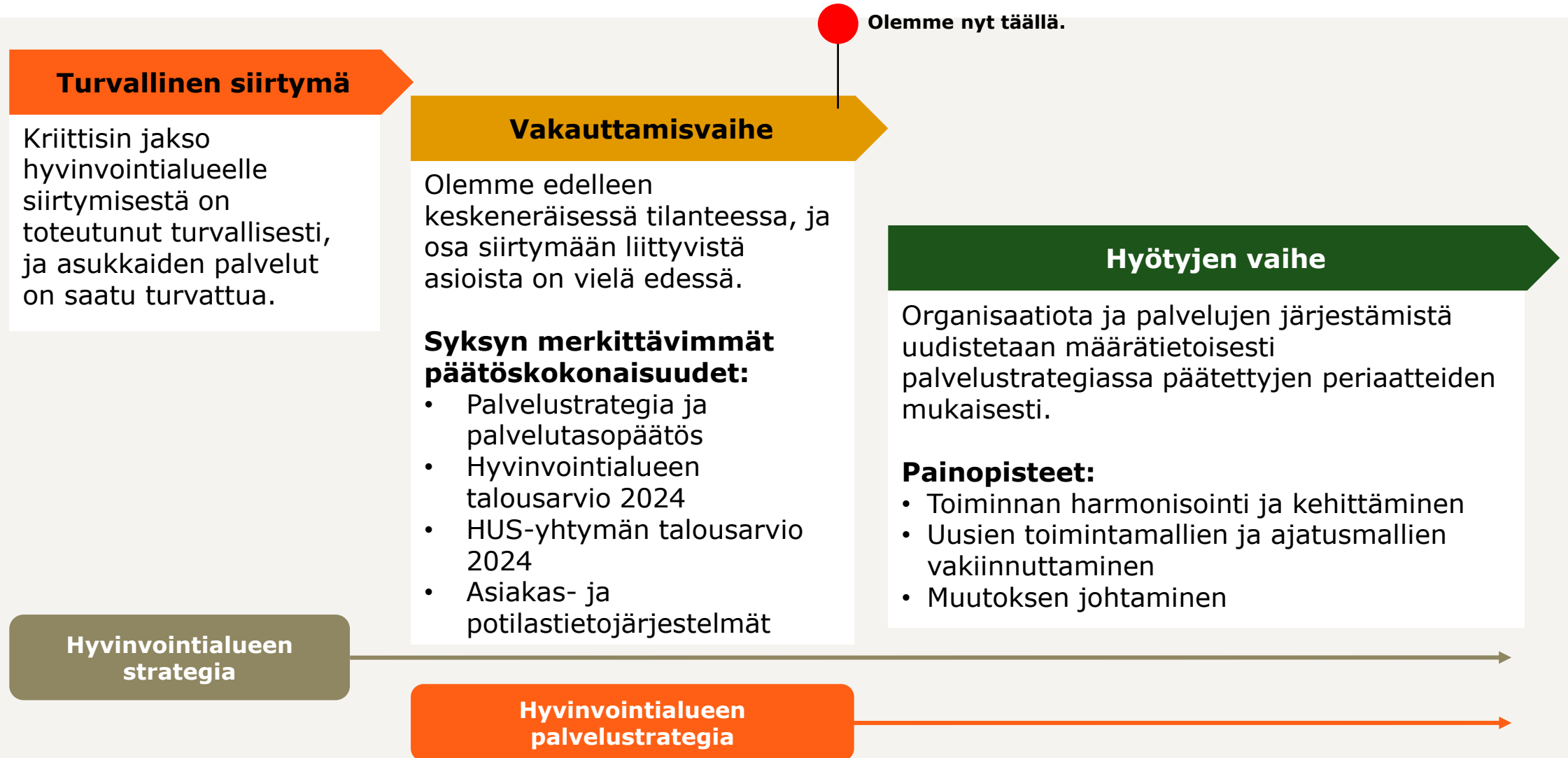
**Missä pisteessä
olemme nyt?**

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen organisaatio- ja johtamisrakenne

Hyvinvointialue on vielä toiminnan vakauttamisen ja kehittämisen vaiheessa

Turvallisesta siirtymästä toiminnan vakauttamiseen

Miltä hyvinvointialueuudistus tulee näyttämään yksittäiselle asukkaalle?

Vuodenvaihteen turvallinen siirtymä

- Samat palvelut, joita omasta kunnasta saanut aiemminkin
- Eri kunnissa erilaiset sähköisen asioinnin mahdollisuudet
- Kiireellistä hoitoa saatavilla kaikilta terveysasemilta
- Yhteydenottokanavat vaihtelevat kunnittain

Välittömät muutokset vakauttamisen vaiheessa

- **Yhtenäiset puhelinnumerot** otetaan käyttöön vaiheittain
- Palvelujen yhteystiedot löytyvät kootusti luvn.fi -verkkosivuilta
- **Yhtenevät asiakasmaksut** ja tukien myöntämisen periaatteet
- **Ensimmäiset matalan kynnyksen palvelut** käyttöön (mm. Seniori-info)

Pitkän aikavälin muutokset ja kehitys

- Vahvat perustason palvelut **vähentävät kalliiden ja viimesijaisten palvelujen tarvetta**
- **Perustason palvelujen** pariin pääsee nopeammin ja joustavammin kuin aiemmin
- **Yhdenvertaiset palvelut** koko hyvinvointialueella
- Uusia, yhteisiä **sähköisiä palvelukanavia** avattu

2022

2023

2024

2025 ->

Palvelujen, asiakasmaksujen ja etuuksien harmonisointi eli yhdenmukaistaminen

- 1.1.2023 alkaen toteutettu ”minimitason” yhdenmukaistaminen eli yhtenäiset palvelujen myöntämisen periaatteet, yhtenäiset asiakasmaksut alueella, yhtenäiset etuudet (mm. palvelusetelin arvo, omaishoidon tuen taso ja perhehoidon palkkiot).
- Asiakasmaksuissa yhdenmukaistaminen on tarkoittanut hieman erilaista lähestymistapaa eri palveluissa. Pääosin on noudatettu asiakasmaksulain ja -asetuksen määrittelemää tasoa. Kotihoidon maksujen yhdenmukaistaminen on tehty keskitasolle. Jo aiemmin kunnissa mm. terveyskeskusmaksut ja hammashuollon maksut ovat olleet varsin pitkälti lain säätämällä tasolla.
- Laajempi palvelujen sisällöllinen kehittäminen ja yhdenmukaistaminen on pitkä prosessi ja edellyttää kuntien hyvien käytäntöjen ja paikallisten toimintamallien tunnistamista ja arviointia.
- Keskeistä on, että asiakkaat ovat palvelujen saatavuudessa ja saavutettavuudessa yhdenvertaisessa asemassa asuinpaikastaan riippumatta.

Palvelujen saatavuus: Ikääntyneiden palvelut 1.1.-30.6.2023

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue	
<p>Palvelutarpeenarviointi Määritelmä: Palvelutarpeenarviointipyynnöstä arvion sen aloittamiseen 75 vuotta täyttäneillä asiakkaila Lain velvoite: 7. arkipäivänä. SHL §36 ja vanhuspalvelulaki § 18 velvoite: kiireetön aloitettava viimeistään 7. arkipäivänä yhteydenotosta</p>	<p>Palvelutarpeen mukaisesti 1-7 vuorokauden kuluessa. Kiireellisen avun tarve arvioidaan välittömästi ja myönnetty palvelut järjestetään viipymättä.</p>
<p>Säännöllinen kotihoito Määritelmä: Tarpeen toteamisesta palvelun alkamiseen. Lain velvoite 90 vrk sisällä. SHL §45 ja Vanhuspalvelulaki §18: Päätös tehtävä ilman aiheutonta viivytystä, päätös toimeenpantava viimeistään 3kk kuluttua asian vireille tulosta</p>	<p>Palvelu alkaa 1-7 vuorokauden sisällä palvelutarpeen toteamisesta.</p>
<p>Omaishoidon tuki Määritelmä: Hakemuksen saapumisesta päätökseen. Lain velvoite 90 vrk sisällä. SHL §45 ja Vanhuspalvelulaki § 18: Päätös tehtävä ilman aiheutonta viivytystä, päätös toimeenpantava viimeistään 3kk kuluttua asian vireille tulosta</p>	<p>Myönnetään takautuvasti hakemiskuukauden alusta lukien. Pääsääntöisesti toteutunut 90 vrk:n sisällä, yhtä aluetta lukuun ottamatta.</p>
<p>Pitkäaikainen ympärivuorokautinen palveluasuminen Määritelmä: Vireilletulosta paikan saamiseen. Lain velvoite 90 vrk sisällä. SHL §45 ja Vanhuspalvelulaki § 18: Päätös tehtävä ilman aiheutonta viivytystä, päätös toimeenpantava viimeistään 3kk kuluttua asian vireille tulosta</p>	<p>Pääosin toteutuu 90 vrk:n sisällä. Keskimääräinen odotusaika 50 vrk (Espoo 26 vrk*). Yli 3 kk odottaneita seuranta-aikana yhteensä 34. *Tilastoinnissa alueellisia eroja: Espoon tiedot laskettu palvelupäätöksen myöntämisestä paikan saamiseen</p>

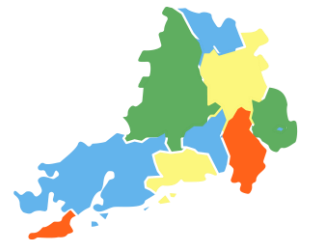
Yhteiset sosiaali- ja terveyspalvelut

- Syyskuun. 1. päivästä lähtien perusterveydenhuollon avosairaanhoidon tulee päästä 14 vuorokauden kuluessa hoidon tarpeen arvioinnista ja suun terveydenhuoltoon neljässä kuukaudessa.
 - Hoidon tarpeen arviointi tulee tehdä saman arkipäivän aikana, kun potilas ottaa yhteyttä
 - Hoitotakuun mukainen hoitoon pääsy voi tarkoittaa esimerkiksi hoitajan tai fysioterapeutin vastaanotto
 - Hoitoon pääsy terveysasemilla **7/23**: vaihtelua 1-90 vrk [Hoitoonpääsy terveysasemilla | Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue \(luvn.fi\)](#)
 - [Hoitoonpääsy suun terveydenhuollossa | Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue \(luvn.fi\)](#)

Ajankohtaista avosairaanhoidon palvelulinjalta

Anu Mustakari,
palvelulinjajohtaja

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Västra Nylands välfärdsområde

Palveluseteli – yksi palvelujen järjestämisen vaihtoehto

- Hyvinvointialue voi käyttää palvelujen järjestämisessä palveluseteliä
- Asiakkaalle se on vapaaehtoinen ja tuo valinnanvapautta
- Jos asiakas ei halua käyttää palveluseteliä, tulee tarpeen mukaiset palvelut järjestää muulla tavalla
- Muut järjestämistavat ovat oma tuotanto ja ostopalvelut

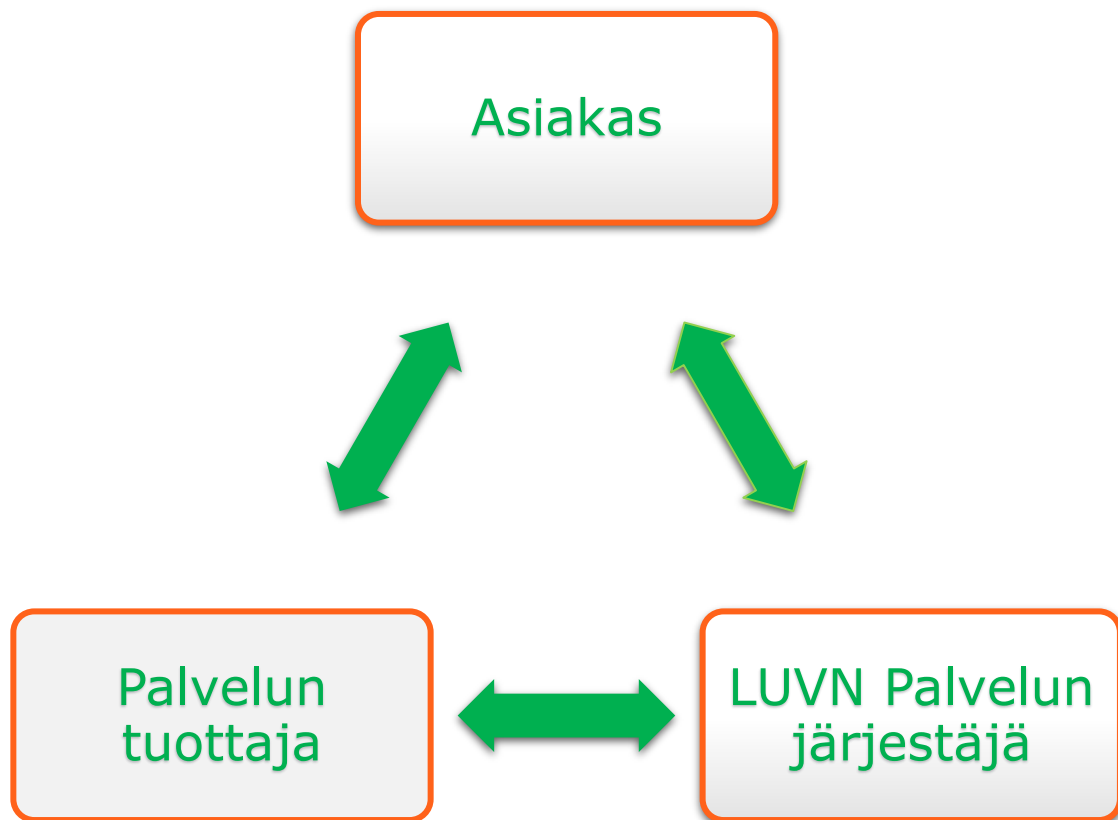

Oma tuotanto

Ostopalvelut

Palvelusetelit

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen lääkärikäynnin palvelusetelimallin tavoitetilä

Mahdollisimman tasapainoinen malli kaikkien kolmen osa-alueen kesken

Eri alueet/osiot mm.

- Asiakkaalle houkutteleva, sujuva käyttöä, hyvä palvelukokemus
- Palveluntuottajalle (+ ammatinharjoittajalle) houkutteleva, sujuva käyttöä, hyvä kokemus
- LUVN Palvelun järjestäjälle nykyisen oman palvelutuotannon sujuva tuki, hoitotakuun muutoksen vastaaminen paremmin, kustannustehokas, mahdollisimman sujuva hallinnointi sisältäen kaiken hallinnon työn

Palvelusetelin käyttäminen asiakkaan näkökulmasta

Asiakas ottaa hoidon tarpeessa yhteyttä omalle terveysasemalle

Palveluseteliä voidaan tarjota asiakkaalle, **mikäli sairaanhoitaja arvioi sen soveltuvaksi**

- Asiakasta informoidaan palvelusetelin käyttämiseen liittyvistä asioista, mm. omavastuu

Jos asiakas valitsee palvelusetelivaihtoehdon, seteli toimitetaan hänelle tekstiviestillä (luonnos)

Asiakas valitsee palveluntuottajan ja tekee ajanvarauksen

- Käytettävissä olevat palveluntuottajat nähtävillä hyvinvointivointialueen nettisivuilla ja/tai PSOP-järjestelmässä (luonnos)
- Ajanvarauksen yhteydessä asiakas antaa palvelusetelin numeron palveluntuottajalle

Asiakas menee lääkärin vastaanotolle ja saa tarpeen mukaisen tutkimuksen ja hoidon

Asiakas maksaa omavastuuosuuden palveluntuottajalle (pl. alle 18-v.)

Palvelusetelin käyttöönotto asteittain loppuvuoden aikana

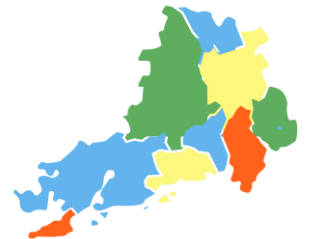
Ajankohtaista Ikääntyneiden palveluista

**Ikääntyneiden
neuvonta,
arviointi ja ohjaus**

**Kotona asumisen
tuki**

Asumispalvelut

Sairaalapalvelut

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Västra Nylands välfärdsområde

Toimijaverkostot yhteistyössä edistävät ikääntyneen hyvinvointia

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue

- Seniori-infon neuvonta
- Seniori-infon asiakasohjaus
- Kotiin vietävät palvelut
- Sairaala ja asumispalvelut
- Mielenterveys- ja päihdepalvelut
- Kotisairaala
- Kotikuntoutus
- Omaishoito
- Muistiasiakkaan hoitopolku
- Vammaispalvelut
- Terveyspalvelut
- Kuntouttava päivätoiminta
- Apuvälinepalvelut
- Sosiaalipalvelut

*Yhteistyö
ammattilaisten
välillä*

**Yksilöllinen
onnellinen arki**

*Ammattilaisella on kattava
tieto muista palveluista, joihin
voi asiakkaan ohjata*

Oma kunta/kaupunki

- Liikuntapalvelut
- Kulttuuripalvelut
- Kuntien neuvonnan asiointipisteet
- Ympäristö- ja kaavoitustoiminta

3. sektorin toimijat

- Vapaaehtoistoiminta
- Matalan kynnyksen toiminta
- Vertaistukea tarjoavat potilas- ja omaishoitajien järjestöt
- Muut järjestöt
- Seurakunnat

Muut sidosryhmät

- Kela
- Digi- ja väestötietovirasto
- Verotoimisto
- Oikeusapu
- Velkaneuvonta
- Yksityiset palveluntuottajat

Seniorinfo

Västra Nylands Seniorinfo svarar på frågor om tjänster, välfärd, åldrande och vardagsliv från 20.12.2022.

Vi betjänar alla seniorer och deras närstående.

Seniorinfo har öppet vardagar kl. 9–15. Ring eller skicka e-post!

Östra området

Esbo, Grankulla och
Kyrkslätt:

☎ **029 1512 270**

✉ seniori-info.ita@luvn.fi

Västra området

Hangö, Högfors, Ingå, Lojo,
Raseborg, Sjundeå och
Vichtis:

☎ **029 1512 280**

✉ seniori-info.lansi@luvn.fi

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Västra Nylands välfärdsområde

Seniori-info

Länsi-Uudenmaan Seniori-infosta saat apua hyvinvointiin, ikääntymiseen ja arkielämään liittyviin kysymyksiin 20.12.2022 alkaen.

Palvelu on tarkoitettu kaikille ikääntyneille sekä heidän läheisilleen.

Seniori-info palvelee arkisin klo 9-15 kahdessa numerossa ja sähköpostitse:

Itäinen alue

(Espoo, Kauniainen,
Kirkkonummi):

☎ **029 1512 270**

✉ seniori-info.ita@luvn.fi

Läntinen alue

(Hanko, Inkoo, Karkkila, Lohja,
Raasepori, Siuntio ja Vihti):

☎ **029 1512 280**

✉ seniori-info.lansi@luvn.fi

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Västra Nylands välfärdsområde

Tavoitteellinen asiakaspolku Länsi-Uudenmaan ikääntyneiden neuvonnassa ja asiakasohjauksessa

”Löydän helposti tietoa ja saan tarvittaessa henkilökohtaista neuvontaa ja ohjausta arjessa pärjäämiseen”

1

2

”Tarvittaessa tilanteeni selvitetään perusteellisesti. Tuki järjestyy läheltä ja nopeasti”

3

”Vointiani seurataan ja tiedän keneen voin ottaa yhteyttä, mikäli tilanteeni muuttuu.”

Palveluihin hakeutuminen ja neuvonta

Tietoa ja tukea varhaiseen vaiheeseen

LU-soten kattavat digipalvelut: tietoa alueen palveluista* ja tuki itsearviointiin

Puhelinneuvonta kaksikielisesti keskistetyistä numerosta

Neuvonta kasvokkain mm. sote keskuksessa

Sähköinen yhteydenotto-mahdollisuus

Arviointi ja päätöksenteko

Yhdenvertaisuus palvelujen saannissa

- Yhteinen malli palvelutarpeen arvioinnin toteutukseen
- Moniammatillinen tuki arvioinnissa
- Palveluiden myöntäminen joustavasti lähellä asiakasta ja alueellisesti yhdenmukaisin perustein
- Yksilöllinen asiakassuunnitelma, joka huomioi myös muut hyvinvointia tukevat lähipalvelut

Asiakkuuden seuranta

Tuttu taho mukana muuttuvissa tilanteissa

- Yhteinen oma- ja / tai vastuutyöntekijämalli
- Asiakkaan tilanteen päivittäis- ja pitkäaikaisseuranta asiakas-suunnitelman mukaisesti
- Muutokset asiakkaan palvelukokonaisuuteen tarvittaessa

*sis. myös yksityiset ja 3. sektorin palvelut

Kotona asumista tukevat palvelut

Palveluita ovat muun muassa

Kotihoito

Tukipalvelut

Kuntouttava päivätoiminta

Etä- ja kotikuntoutus

Ostopalvelujen hankinta ja valvonta

Palvelut ja toimintatavat tukevat

- osallisuutta
- toimintakykyä
- omatoimisuutta
- itsenäisyyttä
- turvallisuutta
- arjessa selviytymistä.

Edistetään mahdollisuutta asua turvallisesti omassa kodissa.

Palvelut toimivat koko alueella.

Kotihoidossa työtä tekee yli 1000 ammattilaista.

Ajankohtaista kotihoidosta

Etäkotihoiton piirissä 290 asiakasta

Lääkeautomaatti käytössä 514 asiakkaalla

Asumispalvelut

Ikääntyneiden palveluasuminen

lääkäiden tehostettu
palveluasuminen

Lyhytaikaishoito

Ostopalvelujen hankinta ja valvonta

Yhteisöllinen asuminen

- vuokra-asunto
- asukkaiden yhteisiä tiloja
- toimintaa
- hoivaa ja huolenpitoa tarpeen mukaan

Ympäri vuorokautinen palveluasuminen

- asumista hoivakodissa
- lyhyt- tai pitkäaikaista
- palvelutarpeen mukaista hoivaa ja huolenpitoa

Tavoitteena on hyvä ja toimintakykyinen elämä.

Asumispalveluissa työskentelee yli 1000 sote-ammattilaista.

Löydä näköisesi hoivakoti

Mikä on kotikuntasi?

Näytä hoivakodit

Hoivakotiportaali

Tervetuloa hoivakotiportaaliin! Täällä voit tutustua ikääntyneiden hoivakoteihin Länsi-Uudellamaalla. Mukana ovat kaikki Länsi-Uudenmaan kuntien omistamat hoivakodit sekä kuntien kilpailuttamat yksityiset ja järjestöjen hoivakodit.

[Länsi-Uudenmaan hoivakodit \(lu-palvelut.fi\)](https://lu-palvelut.fi)

Kuntien yhteystiedot

Mitä palveluun sisältyy?

Usein kysytyt kysymykset

Sairaalapalvelut

Sairaalapalveluja ovat muun muassa

Keskitetty potilasohjaus

Perustason osastohoito

Kotisairaala ja liikkuva sairaala

Osastokuntoutus

Muistipoliklinikka

Kenelle?

- kotona asuville ikääntyneille
- asumispalveluissa asuville ikääntyneille

Missä?

- osastoilla
- poliklinikoilla
- kotiin vietävänä palveluna

Mitä?

- sairaanhoitoa
- kuntoutusta
- tutkimusta

Tavoitteena on terveyden ja toimintakykyisyyden edistäminen tukemaan kotona selviytymistä. Sairaalapalveluissa työskentelee lähes 800 ammattilaista.

Kotisairaala ja Liikkuva sairaala- toiminta ja alueellinen kehittäminen ja laajentaminen

- Alueella Liikkuva sairaala- toimintaa vain Espoossa
- Kotisairaala- toiminnasta osa HUS:n tuottamana
- Vuoden 2022 aikana Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen valmistelussa on valmisteltu HVA-tasoista kotisairaalakonseptia.
- Vuoden 2023 alusta alkaneen Kotisairaala ja LiiSa -projektin tavoitteena on luoda suunnitelma kotisairaala ja LiiSan palveluiden yhdenmukaistamisesta HVA-alueella asiakkaan näkökulmasta.

Toimintatapamme hyvinvointialueella: Palaute ja viestintä

Palautetta toivotaan pääasiassa verkkosivujen kautta

- **luvn.fi/fi/meilla-asiakkaana/anna-palautetta**
- Asiakas voi jättää palautetta tai kysymyksiä hyvinvointialueen palveluista palautejärjestelmän kautta kolmella kielellä (suomi, ruotsi, englanti)
- Palautelomake ohjaa antamaan palautetta palvelujen perusteella. Asiakkaan ei tarvitse tietää, mihin organisaation yksikköön palaute kuuluu
- Palautteen voi jättää yhteystiedoilla tai ilman. **Palvelulupaus vastaamiseen 5 arkipäivää.**
- Palautetta analysoidaan jatkuvasti ja sekä negatiivinen että positiivinen palaute välitetään sen kohteena oleviin palveluihin.

Miten käsittelemme palautetta?

- Palaute käsitellään sen kohteena olevassa yksikössä
- Virallisten reittien kautta välitetty palaute vaikuttaa kaikkein varmimmin toimintaan.

Mitä olemme jo tehneet palautteen pohjalta?

- Olemme muun muassa lisänneet määräaikaista henkilökuntaa laskujen käsittelyyn, jotta laskujen käsittely tuotannossa helpottuisi ja maksut yhteistyökumppaneille eivät viivästyisi.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Västra Nylands välfärdsområde

Kiitos, tack!

Elina.kylmanen@luvn.fi

